

Ninos 'reborn'

La moda de fer ninots donant-los formes de bebè hiperrealista amb totes les característiques, pròpies d'un nadó, incloent-hi les mides, el pes, el color de la pell, les taques dels nounats i la seva expressivitat, va començar a Alemanya durant la Segona Guerra mundial. Els ninos 'reborn' ('renascuts' en anglès) es van fer extremadament populars als Estats Units fa quinze anys i constitueixen una tendència mundial en la indústria de la joguina. S'envien en un 'kit' d'acoblament o ja articulats, segons les característiques que indiqui la mare adoptant. En moltes universitats s'usen per ensenyar puericultura, però sobretot serveixen per guarir mancances emocionals femenines i ansietats diverses. Una moda inquietant? Una manera de sublimar la por de la mort i aturar el temps?

Neurosi i expressió de la misèria emocional del nostre temps
o tendència cultural que anuncia un temps dur per als sentiments?

Entrevista de Ramon Alcoberro

Un bebè *reborn* és una joguina hiperrealista, que representa una criatura acabada de néixer i que ha estat dissenyada fins els detalls més ínfims per semblar viva. Es fabrica artesanalment per encàrrec amb característiques individualitzades (o com es diu en l'argot, *costumitzada*). Arreu del món les compren fonamentalment (o per dir-ho en el seu propi llenguatge, "les adopten") dones gairebé sempre soles, majoritàriament entre la quarantena i la seixantena. Però cada cop més hi ha noies adolescents (sovint d'estètica gòtica) que s'apunten al *reborn*. Per a moltes és només un passatemps o una moda; però també omplen un buit com si tractessin de po-

sar una barrera entre elles i la maternitat. Dones estèrils o sense parella amb un desig brutal de maternitat, mares de família que es troben amb la síndrome del niu buit perquè els fills ja s'han emancipat o solterones clàssiques (i algun solter) amb dificultats de comunicació semblen, *a priori*, els consumidors disposats a pagar importants quantitats (que poden arribar fins més enllà dels mil euros i mai no baixen dels cinc-cents) per un bebè que ho té *tot* per esdevenir molt més que una joguina.

No-Mo

Els *reborns* es poden fabricar com un clon exacte d'un mateix si es disposa de bones fotografies del nadó que es vol re-

plicar. Les criatures es pinten amb tècniques artesanals per afegir efectes de pell translúcida, de venes i de vermellor amb taquetes, per fer-los gairebé indistingibles d'un nounat. També es troben al mercat accessoris com un cordó umbilical, un simulador dels batecs del cor o un respirador a piles i amb imants que permeten adherir-hi una tetina i que -tot s'ha de dir!- són perillosos per a la salut dels qui porten un marcapàs al cor. Se serveixen per correu i amb documentació, que inclou un nom i els papers del registre convenientment adaptats, com si es tractés de criatures reals. La il·lusió (o la por?) d'una maternitat fictícia, o el joc del retorn al passat expliquen l'èxit d'aquesta tendència cada cop amb més adeptes ar-

→

→ reu del món. En internet hi ha una munió d'empreses *reborners* que creen, adapten i et venen les seves nines bebè.

Per ara els ninos *reborn* no interactuen amb l'*adoptant*, però molt possiblement serviran perquè moltes dones alleugereixin emocions frustrants. Segons estudis demogràfics de l'administració catalana, el 25% de les dones nascudes l'any 1975 mai no seran mares i generalment no per voluntat pròpia. Això durà implícita, per molt que la *vulgata* progre ho vulgui negar, una gran quantitat de frustració emocional que els clubs de solteres (ara *singles*) no poden amagar per molt que ho intentin amb festetes i excursions. Per molt que des d'àmbits feministes es vulgui publicitar el moviment No-Mo (*no-mothers*) com una opció lliure, al darrera sovint hi ha molta soledat i massa misèria emocional mal dissimulada. Agradi o no, feminitat i maternitat encara estan estretament associades en l'imaginari.

Solteres i amb mascota

Fa anys la soltera amb gos (o preferentment amb gat) era una víctima habitual

dels acudits i de la maledicència popular. No tenir fills ni parella semblava una opció de risc o s'associava amb personalitats egocèntriques, traumatitzades i tan dedicades a conrear la seva activitat professional que resultaven insuportables. Però cada cop menys dones tenen temps, ni humor, per carregar amb els nebots ganàpies, i les famílies de divorciats suporten molt malament el *tietisme* clàssic. La fadrinota tradicional amb gos (o gat) incorporat va de baixa, a més, perquè el creixement de la sensibilitat animalista provoca que les mascotes clàssiques deixin de ser moda. Cuidar un gat o un gos que et pugui llevar les penes demana, a més, un compromís i un temps que molta gent ja no té.

En matèria de mascotes la tendència és tenir animals exòtics i que portin poca feina. El nino hiperrealista, un pèl monstruós i indefens és, doncs, una bona alternativa emocional per sublimar la buidor o les mancances de la soledat. A força d'interactuar amb un nino *reborn* (hi ha dones que els treuen a passejar amb el seu carret i llegendes urbanes sobre aquest fet), el que a l'inici semblaria

un joc pot acabar tenint un efecte d'exclusió social important, quan l'entorn no comprèn per què algunes persones poden sentir passió per un nino que, segons com es vulgui veure, no deixa de ser un vulgar tros de plàstic. Poques tendències actuals mostren tan clarament com la moda dels ninos *reborn* la situació de la nostra societat postindustrial, quan el pitjor desert emocional acaba essent la gran ciutat.

Pulsions de mort sota un somriure estereotipat d'un bebè fabricat en cel·lulosa (vinil) i microfibras de vidre amb tractament antiàcars? Un nino *reborn* no deixa de produir, fins i tot, una mica d'angúnia. Són tan perfectes que resulten sinistres no només pel que expressen sinó per la dosi de patiment emocional que hom intueix darrere de qui els adquireix i juga a vestir-los o a alletar-los. Cap *reborn* no serà mai un humà, però poden arribar a convertir-se en el símbol perfecte de la deshumanització. D'entrada, els bebès humans canvien molt més d'aspecte en el primer any de vida que al llarg de tota la seva existència posterior. El *reborn*, en cavi, congela la seva existència.

Sempre és un nadó que existeix tan sols com a objecte. No protesta, no crida ni plora, no demana i sempre somriu o es mostra, més sovint, amb expressió poruga i encongida. Que l'augment del nombre d'avortaments arreu d'Europa estigui acompanyat de la creixença de formes de maternitat substitutiva o simulada no deixa de ser una paradoxa cruel.

Pulsió de mort?

S'ha observat que els models de ninos *reborn* amb més èxit de vendes són els qui mai no somriuen. És temptador fer una analogia de la manca d'expressivitat *reborn* amb el rostre impersonal que els humans adoptem habitualment en els transports públics o en pujar a l'ascensor. Societats que fomenten la despersonalització/impersonalització i on la funció desplaça l'emotivitat es veuen caricaturitzades en la ganyota d'un infant que no ho és de debò.

Somnis d'un instant que perdura, el de l'absoluta dependència del nounat, els *reborns* no són ni vius ni morts. Tan

sols expressen un estrany desig d'aturar el temps i superar la mancança (la ferida!) d'una vida emocionalment trencada. Els nens de debò s'embruten, xisclen i somriuen. Cap d'aquestes habilitats interessen als compradors de *reborns* que, segons estudis sociològics, acostumen a ser persones d'ordre, amb costums clarament conservadors. Ninos de dol, silenciosos, els *reborn* expressen la dificultat d'encaixar els sentiments en els temps postmoderns d'hipersexualització comercialitzada, de pressa i de soroll. Si *persona* és etimològicament la màscara tràgica, el *reborn* és, més enllà d'una moda, l'expressió d'un desbordament emocional poc o mal gestionat.

Seria temptador posar en paral·lel la moda *reborn* amb l'èxit creixent de les nines per a adults amb un clar contingut sexual. Sembla, però, que no hi ha gaires elements en comú entre els gustos adults dels homes que compren el que s'anomenen *pouppées gonflables* i el de les dones fascinades pels infants *reborn*. Més enllà del gust per les figures inanimades

i del fet d'una vida àrdua, on sovintegen els episodis de rebuig, poques coses uneixen tots dos grups. Sovint la nina adulta és una joguina de reminiscències sado, disfressada amb cadenes, pintada de forma exagerada i amb mirada submissa. No es coneixen, però, casos de sadisme amb ninos *reborn*. Mentre en el cas de les joguines per a adults la sexualitat és òbvia, en els *reborns* s'evita curosament qualsevol exageració de les formes fàl·liques. Un nadó no és un ésser sexual i això mateix estalvia les formes *dures* de dominació. La sublimació s'exercita en formes del tot diferents. Hom podria classificar les dues formes de sublimació fins i tot com a parafil·lies però ni la seva gènesi ni la seva funció s'identifiquen. Mentre la nina sexual expressa submissió, el nen *reborn* demana protecció. Societats agressives, formes de patiment emocional complexes i sensibilitats mal encaixades produeixen fenòmens que, com el de les joguines *reborn* segurament diuen molt sobre com n'és de dur viure la maternitat al segle XXI. ●

9 d'octubre
València 2016

Ameu i protegiu
totes les persones i
el poble... Feu regnar
la justícia i vetleu
perquè els grans
no oprimisquen
els menuts

Testament - Jaume I
20 de Juliol de 1276

#9octubreVLC